
VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
FACULTEIT VOOR PSYCHOLOGIE EN EDUCATIEWETENSCHAPPEN

EINDVERHANDELING

Academiejaar 2004/2005

Naam: Hannaert Sylvie

Richting: Sociaal en Culturele Agogiek

Titel verhandeling: Een kwalitatief onderzoek naar het oprichten van kunstwerkplaatsen voor personen met psychische problemen.

Promotor: Prof. D. Verté

Samenvatting:

Heel wat personen uit onze samenleving ervaren een vorm van culturele uitsluiting omdat ze niet altijd evenwaardig deelnemen aan de sociale en culturele voorzieningen. Zij ervaren heel wat belemmeringen die hen weerhouden om deel te nemen aan cultuur. Personen met psychische problemen ervaren evenzeer drempels bij cultuurdeelname. Velen onder hen hebben de behoefte om hun expressie vorm te geven, maar omwille van hun psychisch lijden, vinden ze moeilijk aansluiting bij bestaande artistieke werkingen. Toch blijft hun behoefte om zich artistiek te ontwikkelen zeer groot. Ze zijn op zoek naar kunstateliers waar ze ondersteuning kunnen vinden om hun artistieke kwaliteiten tot ontplooiing te brengen, zonder dat hieraan therapeutische doeleinden verbonden zijn. Een structurele ondersteuning om kunstateliers die deze artistiek geïnspireerde personen met psychische problemen kunnen opvangen, ontbreekt overigens. Men vroeg zich af welk antwoord onze maatschappij kon bieden aan personen met psychische problemen, die zich artistiek willen uiten, maar vaak te kwetsbaar om deel te nemen aan de bestaande artistieke en culturele activiteiten. Om te weten welke mogelijkheden er bestaan om dergelijke kunstateliers op te richten, werd aan uiteenlopende ervaringsdeskundige gevraagd naar hun visie, opvattingen en gedachten en hoe zij bijgevolg een dergelijk concept zouden invullen. De onderzoeksresultaten wezen duidelijk dat een aanbod van een structuur, onder de vorm van een werkruimte en een gepaste begeleiding, beantwoordt aan een behoefte. Een dergelijk kunstatelier mag zeker niet vervallen in een creatief therapeutisch atelier. Het dient een kunstatelier te zijn, waar personen met een psychische stoornis die artistiek willen bezig zijn, naar toe kunnen komen om met verschillende vormen van beeldende kunst te werken. Het atelier zou rond puur artistieke doeleinden moeten werken, waar tijdens dat artistieke proces rekening gehouden wordt met de beperkingen en de behoeften van elke deelnemer. De begeleiding op psychologisch vlak dient zeer bescheiden te blijven. Toch konden we vaststellen dat er niet echt een draagvlak bestaat, dat dergelijke initiatieven van kunstatelier kan ondersteunen. Er werden door de ondervraagde respondenten wel suggesties gevoerd, maar een verder onderzoek lijkt hier wel nodig.